

Episoder från ett lantbruk i Härsnäs

Framletade ur minnet av Leif Persson

Vi börjar med bakgrunden och den är följande: Jag, som vid tidpunkten det handlar om, hade min anställning vid Krigsflygskolan i Ljungbyhed som flygtekniker, denna tjänst var lite speciell i och med att arbetstiden egentligen inte var reglerad i vanlig mening. Man var i stort sett i tjänst dygnet runt, vilket t.ex. innebar tjänstgöring vid kvällsflygning och då mellan kl 17,00-24,00. En hel del övningar dygnet runt förekom. Någon form av ekonomisk ersättning var ej aktuell utan månadslönen var fast oavsett hur många arbetstimmar man kom upp till. Denna "övertid" togs ut i motsvarande tid när tjänsten så tillät. Det var denna tid jag använde till att "hjälpbeta" vid ovanstående lantbruk. Ägaren då under 1960-talet var August Johansson, morbror till min nästkusin John Johansson och som alltsedan tidig ungdom jag haft mycket gemensamt med. Johns båda söner Mats och Lasse är numera ägare till gården.

Det var således John och jag som samarbetade och jag fick på köpet en mycket fin utbildning i lantbruksarbete. På gården var även min farbror Gunnar Persson anställd. Det är i dessa episoder bland ett antal sådana som Gunnar är inblandad i. Jag beundrade många gånger Gunnar för hans fantastiska förmåga kunna uträtta mycket arbete i en lugn och motorisk takt. Jag skall ge ett exempel. En varm somardag +27 grader och stekande sol. Vi var alla tre sysselsatta med att hässa hö på ett rejält åkerstycke. John och jag svettades med bar överkropp och jobbade tillsammans med "vår" hässa och Gunnar med sin, och hur vi än försökte hålla takt med honom så var vi på efterkälken. Vid kafferasten konstaterade Gunnar att vi tydligen var genomsveviga, varpå han drog av sig blåblusen och även skjortan, under hade han en tjock "jägertröja" av flanell som han med orden; jag tror att jag lägger denna ett tag och drog den över huvudet. Jag kunde inte hålla tyst utan kom med frågan;

Vi sliter som djur men du uträttar mer än vi tillsammans!. Svaret var enkelt; Ni springer ju och torkar av er och dricker vatten lika mycket som ni hässjar hö!

Nu till en av berättelserna ur min minnesbok. Ovannämnda hö skulle därefter "åkas in" vilket innebar att John och jag körde ut på åkern med vagn, dragfordon var en Ferguson "Grälle" traktor. Vi lastade på ett rejält hölass och så hem till gården. På gaveln av stallet var en hissordning, med hjälp av denna och traktorn hissades då hölasset upp och via en omkoppling in på den s.k. hjällen vars golv var taket till stallet. Där uppe var Gunnar som tog hand om det hela. Linan kopplades till traktorn och jag drog iväg, lasset hissades upp och jag hade mina små märken bland buskarna om hur långt jag drog in förra lasset. John var förbindelseman med Gunnar. I detta fallet tyckte jag mig passera förra märket, vilket var oroväckande. Jag skrek åt John hur det gick, bara fortsatt blev svaret. Men till slut var det

totalstopp så jag stannade traktorn och vi beslöt att kolla med Gunnar, eftersom han inte svarade. Då såg vi hölasset längst in, men ingen Gunnar. Men så hörs ett jämrande och nu var det så att i golvet fanns en lucka genom vilken man kunde komma upp från stallet. När vi kom dit och tittade ner såg vi Gunnar liggande i en av hästbox-

arna och stönade av smärta. Han hade helt enkelt under det han styrde hölasset dit han ville, glömt luckan och föll handlost. Vi fick ut honom och in i min bil och iväg till Dr. Larsson i Röstånga. Det konstaterades tre brutna revben och någon veckas vilande. John och jag kände oss skyldiga eftersom vi tidigare på dagen klättrat ner i stallet genom luckan och glömt att stänga den. Gunnars kommentar till detta var, tack ska ni ha för lite semester!

Jag berättar en händelse till med Gunnar inblandad. Det var höst och tröskning med skördetröska som var av den modellen att säden kom ut genom ett rör och fylldes i en säck som då rymde ungefär 90 kg. Sedan var det så att bostaden som John och Ethel bodde i, där var taket förstärkt så att det kunde användas vinden som lagerutrymme, i detta fallet skulle säden ligga till torkning här. Dit upp kom man med hjälp av en trappa med tjugo trappsteg och där skulle dom fulla säckarna bäras

En äkta "Grälle"

upp och där kom John och jag in i bilden. Efter första dagen och ungefär 15 säckar per man, konstaterade vi att det knäcker nog oss eftersom det var minst tre dagars tröskning. Det blev inte bättre av att min farbror Edvin var den som stod på tröskan och fyllde i säckarna och han frågade försynt vid kafferasten, om vi tyckte han fyllde för mycket i säckarna. Nä, svarade John bara packa du i dem och så blev det!.

Nästa dag på morgonen masserade vi våra stela nackar som var illa medfarna, och kom till slutsatsen att något måste göras. Vi fick en ljus idé som gick ut på att från det s.k. loftet var det byggt en träränna som användes till att låta en säck med säd som skulle köras till möllan för malning vilket gjordes under vintern glida ner och ut i vagnen. Den skulle kunna användas i omvänt syfte givetvis. Sagt och gjort vi slog våra kloka huvuden samman och skaffade fram ett block som hjälp att öka lyftkraften, detta gjorde vi fast i husgrunden och sedan var meningen att en lina skulle löpa från vagnen där sädes säckarna var och upp till loftet. Där hade vi då gjort fast ett annat block i takstolsbjälken och linan löpte genom detta och ner till det blocket som var fäst i husgrunden. Genom detta och sedan fast i traktorns dragögla. Det var så enkelt och John och jag var mycket nöjda med vårt arrangemang. August satt i trädgården på en stol och hade med intresse följt arbetet, medan Gunnar undrade var han kom in i bilden? Du finns uppe på loftet förklarade John, där tömmer du säcken som kommer upp och väntar på nästa. Men linan då? undrade Gunnar. Vi har en stålwire påpekade John, men räcker den, nej den var för kort. Jag fann på råd och förklarade att en lina som man använde vid flygklubben på Ljungbyhed till att bogsera segelflygplan med kunde bli perfekt. Sagt och gjort, jag körde till F5 och fick tag i min arbetskamrat Birger "Biffen" Carlsson som var en av de som bogserade på flygklubben. Vi åkte ut till klubbhangaren och valde ut en lina. Jag åkte hem till Härsnäs igen och nu var det bara till att sätta igång och allt bärande av säckar skulle vara ett minne blott.

John gjorde fast lina vid säcken, Gunnar var på plats och jag gjorde fast slutändan, som nu var dragen genom båda blocken, i traktorn. August hade kommit fram till skådeplatsen för att närmare studera händelseförloppet. Jag drog sakta framåt och linan spändes, men inget hände. En liten förklaring var att linan var delvis spunnen av nylonväv, därav lite elastisk. Jag drog sakta vidare och skrek till John att

Block

han skulle hjälpa säcken lite på traven. Han tog och lutade denna en aning, det swissade till och säcken på 90 kilo for upp längs rännan upp på loftet med blixstens hastighet. Ett väldigt brak och ett skrik från Gunnar förkunnade att något gått snett. Mycket riktigt, när vi kom upp på loftet låg Gunnar och stönade, säcken hade slagit sönder ett antal takpannor, men den värsta smällen hade Gunnar fått. Det blev ilfart till doktorn i Röstånga, som förklarade att nyckelbenet var ur led och en fråga om hur detta hade gått till? John och jag hade svårt för detta men Gunnar gav en exakt redogörelse. Han tillade med blickar på oss, att nu blir det en liten semester igen. Säckarna ja, de blev burna upp för trappan, Usch!

Senare modell av skördetröska, då fyllde man säden direkt i vagn.

Ja bästa läsare ni kan säkert förstå att det hände en hel del annat också på August Johansson gård i Härsnäs under alla de år som jag tillsammans med John var jordbruksarbetare. Efter hand blev inte "fritiden" från F5 i samma utsträckning. Men många minnen att tänka tillbaka på blev det.

Leif Persson